

Wiadomości krajowe.

Uwiedomienie

C. K. Rządu krajowego.

Przy C. K. Sądzie Szlacheckim Stanisławowskiem jest do obsadzenia miejsce Kancelisty z roczną pensją 400 ZR. — Życzący sobie takowe otrzymać, podać mają prosby należyte dowodami wsparte w ciągu czterech tygodni od dnia niniejszego ogłoszenia do rzeczonoego sądu bezpośrednio, lub jeżeli na publicznym zostają urządzie, przez swoje Prezydya.

— Z Wiednia d. 31. Lipca. —

NN. Cesarstwo, po skończonych kąpielach powrócili w d. 28. Lipca rano do zamku, a dnia wczorajszego 30. t. m. wyiechali do Lubereck, z kąd pojadą do innych dóbr swoich w Austryi.

Jego Cesarzka Mość raczył nadzwyczajnemu Postowi do Lizbony Baronowi Franciszkowi Binder Kriegelsteinowi, w dowód swojego najwyższego upodobania za jego usługi, nadać godność C. K. tajnego Radcy z uwolnieniem go od taxy, w którym to charakterze tenże we Czwartek d. 29. z. m. złożył przepisana przysięgę do rąk Monarchy.

Również Cesarz Jmć dozwolił wspomnianemu Baronowi Binder przyjąć i nosić dany mu przez Króla Portugalskiego W. Krzyż orderu Niepokalanego Poczęcia, równie Sekretarzowi legacyi i owoczesnemu sprawującemu interesu w Lizbonie Wilhelmowi Pflugel zezwolił przyjąć i nosić dany mu Krzyż Kommandorski Król. Portugalskiego orderu wieży i miecza.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Przez Kutra the Lion, który po 41 dniowej podróży z Vera-Cruz przybył do Andalii, odebrano listy z Meksyku z d. 27. Maia. Ugodę zawartą z domem Londyńskim B. A. Goldsmithem o pożyczkę 8 milionów funt.

szterł. dla Meksyku, tamtejszy Rząd bez trudności zatwierdził. Wspomniony okręt przywiózł kilka numerów gazety Meksykańskiej: *El Sol* dochodzące do d. 27. Maia. Z tych okazuje się, że tamtejsze Władze przedsięwzięły śledztwo w domu prywatnym, zastały tamże 22 osób zgromadzonych, które natychmiast aresztowano. Następujący zostali zatrzymani w więzieniu: J. A. Andrade, Jenerał dywizyi; Hrabia de Valle; Don Ignacio Cisneros, urzędnicy przy zarządzie pocztowym, przez których listowano. Hasłem towarzystwa było: Bóg, niepodległość, Bobater z Ygnalal (Yturbide). Wszystkie papiery zebrano. Mówią, że żona niejakiego Don Francisco Santaya, sprawności obowiązki Sekretarza towarzystwa, wszystkie papiery, któreby iey męża podać miały w podeyrzenie, połknęła, i tym sposobem ie zniszczyła. Zdaie się, że zamiarem towarzystwa było pod pozorem zburzenia ludu przeciwko Hiszpańskim Europeyzykom, takowy zniewolić do ogłoszenia Yturbidego.

Podług listu prywatnego umieszczonego w Gwiazdziej, pisanego z Madrytu z d. 13. Lipca, miał Boliwar być pobity w oholicy Usquil przez Jenerala royalistów Kanteraha. Ze 7000 ludzi utracił Boliwar 4000. Teraz zamysla opuścić Peru, i z resztą swojego wojska cofną się do kraiu Kolumbijskiego.

W gazecie rządowej Madryckiej czytamy zdanie sprawy względem poiedyńszych potyczek, które przygotowywały kłękę Boliwara pod Usquil i iego cofnienie się.

Jenerał powstańców Santa-Cruz zajmował prowincyją la Pa z korpusem 5000 ludzi, kiedy Wice-Król Lazerna stawil mu pole pod Ourn, w którętyto potyczce utracil 3000 ludzi tabory i artyleryją, i w skutek czego odparty został do Zepity, musiał na koniec śpieszyć do okrętów przewozowych, zostawionych przez niego n brzegów. Atoli za nim jeszcze doszedł brzegów morskich zniósł go Brygadyier Królewski Don Józef Karratola.

Podług gazety Madryckiej zaszło to w Październiku.

H i s z p a n i a.

W Madrycie ogłoszono list pisany z po-

((

wodu zapowiedzenia jubileusza przez Nuncjusza Papieżkiego do Biskupów, Opatów, Kapitał i przełożonych Zakonów duchownych.

Mam sobie za rozkosz przestać Wam Przewielebni exemplarz listu (*Epistola encyclica*), który Jego Świątobliwość, Leon XII. z powodu swego wstąpienia na Stolicę Świętą wydał do wszystkich Biskupów Kościoła katolickiego, iakoteż exemplarz bulli, mocą której Jego Świątobliwość zaleca powszechny Jubileusz na rok 1825.

Oycie Święty, będąc świadkiem enót, gorliwości, stałości i bohaterkiej odwagi, nakazanych przez Duchowieństwo Hiszpańskie w czasach burzliwych, dla utrzymania czystości w wierze i praw Kościoła, pokłada z ufnością, że w tej wybranej części swojej owozarni, znajdzie mocną podporę w swęj pracy, i wypełnienia obowiązków najwyższej godności, którą piastuje.

Ponieważ na Stolicę Świętego Piotra pod ten sam czas był wyniesiony, który Boska Opatrzność wybrała do zniszczenia więzów Króla katolickiego, zatem zdarzenie przywrócenia Tronu Hiszpańskiego z osiągnięciem dostojności Papieżkiej jest nieiako w ścisłym związku, i nie może inaczej iak tylko w szczególnym sposobie mieć udział z pomyślności Monarchy i Narodu, którzy mają tyle prawa używać owego pokoju i spokojności, zburzonych przez zagarzałość panującą w czasach terażniejszych.

Jako Oycie powszechny wszystkich wiernych, przycisnąłby ich do serca z czułością nikogo nie wyłączaając, i gdy zapowiada ziemi rok zbawienia, pojednania, i łaski i nieograniczonego miłosierdzia, Jego gorące życzenia i wszystkie usiłowania nie mają innego celu, iak tym pełnym nieszczęścia zatęgom położyć koniec, które przyniosły tyle złego dla Państw iak i dla Kościoła aż do dziś dnia rozdwały wielkie rodziny Europejskich towarzystw politycznych, iak i rodziny prywatne, z których składają się towarzystwa polityczne. Bez wątpienia uważać się trzeba było na błędy i obłąkania wielu dzieci Kościoła; atoli te błędy iak i obłąkania nie mogły zmordować łitości Boga dobrotliwego, który chce żalu grzesznika a nie jego straty; i Oycie Święty spodziewa się, że dobrotliwość chrześcijańska i wspomnienia ewangeliczne sług Bożych, zwrócą powoli obłąkanych braci na drogę prawą. Spodziewa się, że uczucia wzajemny zemity znikną przez podanie się ustawom prawdy duchownej miłości. (List do Galat. Roz. V. wiersz 13.) i ona braterska miłość znowno ożyje, bez której na nieszczęście spełniłaby się pogrozka Apostoła:

»Jeśli jeden drugiego kąsaie i jeicie, patrzcie, aby jeden drugiego nie ziadł.« (Tamże w wierszu 13.)

I gdy Wam Przewielebni na rozkaz Jego Świątobliwości o tém donoszę, mam zaszczyt powołać Wam wyraz uczuć i wysokiego szacunku, przyczem błagam Najwyższego, by Wam Przewielebni w późne lata zachować raczył.

Wielka Brytania i Irlandya.

Gubernator i Jenerałny Komendant wyspy Malty i iey podległych, Margrabia Hastings przybył w d. 7. Czerwca na okręcie Phaeton do la Valette, i po wykonaniu przysięgi rozpoczął swoje urzędowanie.

Znaczne spadanie papierów na giełdzie Londyńskiej w d. 16. i 17. Lipca przypisano Kuryier Londyński rozmaitym wieściom rozsiewanym przez lichwiarzy. Najważniejszą z tych jest wysłanie wojsk do Portugalii. Atoli niesłusznie (mowi Kuryier), że się zępd trwożą; oczewista jest, iż przy terażniejszym stanie Europy, taki środek może być uchwalony tylko za porozumieniem się z wielkimi Mocarstwami stałego ładu. (Gwiazda wątpi, aby środek ten iak był uchwalony, i powtarza sweniedowierzenie, by woyska Hannowerskie miały być posłane. Wszystko skończy się na dwóch okrętach liniowych i dwóch fregatach.)

Francya.

Izba Parów na posiedzeniu swoim z d. 16. z. m. odrzuciła 85 głosami przeciw 83 projekt do ustawy, na mocy którego tylko rozporządzeniem opoważnione klasztory Zakonne miały mieć prawo przyjmować legata i darcowizny.

W d. 16. z. m. obchodzono w St. Cloud rozmaicie uroczystość Ś. Henryka, oraz imieniny młodszego Xięcia Bordeaux.

Gwiazda z d. 20. Lipca zawięra: Dzienniki liberalne, które wszystko radeby widzieć i wcisnąć się w tajemnicę, nayskrytych okładow, od nieiakiego czasu łamią sobie głowę względem negocyiacji, która według ich mniemań, miała się rozpocząć z Kommissarjami przysłanymi do Francyi z St. Domingo przez Prezydenta Boyera. — Konstytucyjonista i Kuryier udzielili iak w téj mierze śmiałych i po większej części bezsensownych twierdzeń; strony umawiające się nie będą zapewne w owych Gazetach swoich obrońców i poufaych szukały. Pewna, że jest dwóch historyków Kommissarzy w Paryżu; jeden z tych Mulat, wychowany we Francyi. Równie pewna, że między osobami opoważnionemi do przy-

ięcia przełożeń i układania się, jest publiczny urzędnik, P. Esmangard, który już podobnie miał zlecenie, szanowany od osadników, a który przez swój szlachetny charakter, swoją prawomość i znajomość miejsca, właśnie nspobiony, aby zjednał sobie zaufanie tak Rządu Francuzkiego, jako i tych, których układy te obchodzą. Wszystko, co jeszcze w tój mierze dodają, na niczem się nie zasadza i nie warte wiary. Nie można zaprzeczyć Władztwa Francji nad wyspą St. Domingo i gdyby jeszcze pomimo tego innego, jak niniejszy trzeba było dowodu, tedy okazałyby takowy terazniejsze postępowanie Rządu owego kraju. Francya ma za sobą posiadanie prawne, któremu jedynie posiadanie fizyczne chce na przeciw stawiać; stoli prawne posiadanie stanowiące Władztwo; następuje tylko ten, któremu służy.

Dokończenie mowy P. Dudoona, mianey z powodu rozpraw nad wydatkami Wydziału Spraw Zewnętrznych (przerw. w Nro. 90.):

»Mowca (Hrabia Alexis de Noailles), któremu odpowiada, mówił o Świętym Związku; mówiono już o nim w różnych zdarzeniach, przyczem niekto zapomniano winnego temu traktatowi uszanowania; a gdyby wtedy objawione zdanie wzięło było przewagę, byłibyśmy wszystkie nasze związki utracili. Podobnie, jak mowca, któregoście WPanowie słyszeli, oddaie Świętemu Związkowi zupełną sprawiedliwość; wiem, Monarchowie odebrali jeduorgodnie dzięki za ten traktat; a ci, którzy nań kiedyś powstawali, nie obcieli przywieść onegoż treści; albowiem ta sama byłaby dostateczną odpowiedzią na ich wykrzyki. — Szczęśliwe wieki, w których, jak w naszym, dyplomacya opiera się na zasadach Religii! W tym traktacie, o którym mówię, nie ma szczonego warunku o zdobyciach, niteż namieniono o iakiemkolwiek odstąpieniu; obeymuie ón tylko wzajemne wszystkich Monarchów przyrzeczenie, przy swych stosunkach z taką rzetelnością postępować, co prywatnych obowiazanie; i ten traktat, chociaż w imieniu Trojcy Świętęj zawarty, nie jest tego rodzaju, aby narody inną jak nasza Religia, wyznające, nie miały doniego przystąpić, bo Anglii, zawsze drażliwa przeciwko wszystkim traktatom, mającym za cel połączyć wolę Monarchów stałego lądu, starała się go, chociaż w osobnym akcie podpisać, do którego przystąpiły także Niderlandy i Szwajcaryja.

»Zawieraj ten traktat coś, przez coby uderwanie iakięży części Państw Europejskich, mogło być usprawiedliwionem? Synymnięty,

Mości Panowie; przeoiwnie, zaręcza on *status quo* wszystkich Rządów i nie czyni żadney różnicy między buntownikami na wyspie Leonu, jak i na brzegach Meksyku; bardzobyśmy się mylili, gdybyśmy powstaniem poblażali według odległości miejsca, gdzie takowe wybuchają. Wiemy, że ważne zdarzenia mogą przyspieszyć uwolnienie osad; lecz nie może być wolno obcemu Mocarstwu, ogłaszać rozdział osad od ich macierzystego kraju i jest to zapoznawać Władzę iedynie Królowi właściwą, gdy dajemy do zrzeczenia, że Izba tym lub innym sposobem może mieć udział do takiego aktu; mylonoby się także, gdyby pytanie takiego rodzaju chciało rozwiązywać według handlowego interessu niektórych kupców. (Okłaski z prawey.) — »Gdybyśmy w istocie nad tym przedmiotem rozprawiali mieli, gdyby pytanie potrzeba było rozstrzygnąć podług owego materyjalnego interessu i mieć na względzie sprzedaż kilku beczek cukru, isko główną przyczynę i wtedy powiedziałbym jeszcze mowcy: Zapim nam WPan przełożysz w mowie będący traktat (z osadami powstałymi); chcię nam WPan powiedzieć, gdzie są te Państwa, z któremi WPan chcesz mieć do czynienia, iakież ich są siły wojskowe? Powiedz nam WPan, ho ia nic o tém nie wiem; widzę wprawdzie kilku naczelników powstania, którcących się o najwyższą Władzę; wiem, iż mówią o Yturbidzie, o Bolivarze, o Protektorze i innych naczelnikach, których imiona, że się nie pamięta, można przebaczyć; lecz nie widzę żadnego Państwa, któreby stawić mogło najmniejszy equivalent za ugode, którą z nim zawrzeć przyrzekamy; po podpisaniu traktatu z powstańcami, musiano by się spytać, gdzie są ówi liczni konsumenci? bo bez wątpienia będą tam tylko nieszczęśliwi, wyniszczeni, nie będący w stanie cośkolwiek kopic. Rzucicie wzrokiem na położenie owych krajów, gdzie po dziesięcioletniej uporożywéj walce, ieszcze zaszczytnie powieśa sztandar macierzystego kraju, chociaż wojsko rojalistów nie ma z zagranicy pomocy; na brzegach Peruwiańskich widzicie WPanowie znowu zdobytą Limę i Kalao, niepedległych soigisną wszędzie rojalisć; widzicie WPanowie, iak głośno pragną królowcy wrócić pod panowaniem macierzystego kraju; bo tam więcéy, iak gdzie indziej Holerowi rozdzieleni są nie przebytemi zaporami, i tam to pewna, że gdyby wszystek szarh (macierzystego kraju) zaginął, krajowcy padliby ofiarą wściekłości niewolników. Przestaniecie zatem prawić nam o tych mniemanych korzyściach, którebyśmy z handlowych związków z tym krajem mieli, gdzie ia wprawdzie widzę walkę i

powstanie, ale nie ustawy i Konstytucyją, a mogłbym jeszcze powiedzieć, że nie znajdziemy mieszkańców, z kraiem, gdzie pogroźka odpywającego okrętu dostateczną była, nastraszyć tych niepodległych braci, z kraiem, który takiego jest sposobu myślenia, że chociaż niewiadomo, gdzie okręt Az yia zawłnie, inż staraią się wniyść w układy z onego dowódczą. (Wrażenie.) Poczekajcie, ieżli chcecie zawierać traktaty, poczekajcie, aż wam powiedzą. Panowanie nasze rozciąga się od tego do tego punktu; iestśmy Rzeczpospolitą, iestśmy Monarchią; tak powinny wam wasze własne mówić interesa. Lecz nie idzie tu radzić się tych interesów, nie wam przystoi, takie rozpoznawać pytania. Niechay gabinet Madrycki sam działa. Jeżli osądzi za potrzebę uwolnić swe osady, wtedy możecie z niemi wniyść w układy bez zniżania bandery lilii przed sztandarem powstania! Wiele głosów z prawey: Dobrze! Dobrze!

Mości Panowie, podobnie iak mówca mnie poprzedzający, życzę, aby się zamknął obszerny grób w Peleponezie otwarty; ależ podług iakowych doniesień mamy w tej mierze uczynione uważać pytanie, i iak możemy rozstrzygać, czyli ten lub ów Rząd ma tam być zaprowadzony? Sam czas może to tylko rozwiązać... Nie złęgo nie życzę Chrześcianom, braciom naszym; atoli zdaie mi się, że podobieństwo religii nie iest dostateczną przyczyną do zerwania naszych istniejących związków; wstrzymaymy się, a nie podmawiyamy do powstania. Jeżli raz Rząd coś uczynił i zdaie się wam, że poświęcił interes Francyi, że zaniedbał godności Korony, wtedy wstąpie na mównicę i wyrażną zaniescie protestacyją. Mości Panowie, ia sędzę, że rozstropniey iest trzymać się w granicach naszych atrybucyy; przynaymniey ia niechoe iob przekraczać, i dlatego głosuję za żądaną sumną. Mowę tę zezwolono drukować.

P. Oubril, nowy Rossyyski Posel przeznaczony do Madrytu, przeiechał d. 9. Lipca przez Bajonnę.

Hrabia Lagarde. Par Francyi, w podróży swoiey z Paryża do Konstantynopola przeiechał w d. 13. z. m. Nancyy.

Królestwo Oboiey Sycylii.

Jęy Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiężna Maryia Ludwika, Xiężna Parmy i t. d., która w d. 1. Lipca wsiadła w Neapolu na C. K. fregatę Krystynę, po szybkiey żegludze stanęła w Palermo, gdzie przyięta iak od Austriackich, iak i Sycylijskich woysk z honorami Jęy należnemi, stanęła w pałacu Xiężi de Butera.

P r u s s y.

Jego Królewska Mość dotychczasowego Apostolskiego Wikaryusza Józefa Hommer na Ehrenbreitsteinie raczył potwierdzić Biskupem Trewirskim.

W. Xiężna Alexandra, małżonka W. Xiężi Mihołai, spodziewaną iest w Potsdamie.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy. —

Jego Cesarzowicowska Mość W. Xiężna Konstantyn wyiechawszy d. 22. Lipca dla zwiedzenia korpusu Litewskiego, powrócił ostatniego z. m. JO. Xiężna Łowicka wyiechala d. 22. z. m. do Ems.

Ogłoszono zostało postanowienie Xiężi Namiestnika Królewskiego następujące: »Fabrykantom grempli opatrzonym w świadectwo własciwiey-Kommissyi Woiewódzkiey, ma być wolno wprowadzać drut potrzebny do robienia grempli, za opłatą cła oznaczoną Nr. 314 taryfy w ilości, iaką Kommissyia Woiewódzka dla każdego oznaczy.

R o s s y i a.

Cesarz Jegomość wyiechał w d. 6. Lipca do Gubernii Nowogrodzkiey, gdzie ogląda tamteysze osady woyskowe i odwiedzi Jenerala Hrabiego Arakczejewa, w wieyskiem jego mieszkaniu w Gruzino.

Bawiący w Petersburgu od Listopada r. z. siedmiu Tureckich Sultanów i najstarszych z pokoleń, iak Deputowani wielkich i średnich hord Kirgis Kaisackich, z dodanymi onym urzędnikami przez Jenerala Gubernatora Sybiru Zachodniego, ruszyli na powrót do domów swoich w d. 6. z. m. Podczas pobytu swego mieszkali w domu Rządowym i kosztem onegoż byli utrzymywani. Na postachaniu uroczystém, które w d. 1. t. m. mieli u Ministra Spraw Zewnętrznych, Hrabiego Nesselrode, otrzymali nową po Rossyysku i Kirgisku ułożoną ustawę, oznaczającą onym stosunki ich przeszłego politycznego położenia względnie Cesarstwa Rossyyskiego, iako ludu koczującego, obowiązane do danin, a pod opieką zostającego.